

Može li se podelom celokupnog . . . itd. Broz B.: O realnoj potsudnosti po gradanskom sudovniku u vezi sa § 71 Z. o unut. uređ., osn. i ispr. z. z. Subotić Đ.: Obezbedenje prava kod novo osnovanih zemljišnih knjiga. Vragović A.: Kazna za pokušaj po našom k. z. Plakalović B.: Može li se narediti pritvor kod krivičnih dela na privatnu tužbu? Jovanović S.: Prava predsednika veća u pogledu pozivanja svedoka na glavni pretres. Munišić M.: Pobijanje činjenica na kojima se osnivaju presude krivičnih sudova. Mišić P.: Minimum kazne zatvora kod zamene novčanom kaznom? Nikolajević R.: Međunarodna pravna pomoć kod izdavanja krivaca.

Razne vesti.

Kronika društva »Pravnika«. Na mesto dosedanjega blagajnika dr. Rutarja Ignacija, ki je otvoril odvetniško pisarno na Vrhniki, je prevzel blagajniške posle dosedanji namestnik blagajnika dr. Urbanc Anton, odvetnik v Ljubljani. — Društvu so pristopili naslednji novi člani: Golouh Ciril, Zdolšek Josip, Muc Viljem, vsi odvetniški kandidati v Ljubljani, dr. Vidmar Ivan, sreski načelnik v Radovljici, dr. Ilavnik Ožbolt, starejšina sreskega sodišča v št. Lenartu, Tovornik Jakob, banovinski pristav v Ljubljani, dr. Brajša Stojan, advokat v Splitu, Svetina Anton, sreski podnačelnik v Laškem, dr. Štarkel Teodor, odvetniški kandidat v Ptuj, dr. Penko Fran, vršilec dolžnosti javnega beležnika na Vrhniki.

Osebnosti vesti. Postavljeni so: Za kasacijskega sodnika pri stolu sedmorice odd. B dr. Konda Jakob, za predsednika višjega dež. sodišča v Ljubljani Vrančič Ivan, za podpredsednika istega sodišča dr. Gradnik Alojzij, za sodnika v Dolnji Lendavi Roš Mirko. Premeščena sta sodnika dr. Farkaš Fran v Celje, dr. Dev Miroslav v Maribor. — Dalje so postavljeni: za inspektorja pri banski upravi v Ljubljani dr. Ratej Fran, za banovinskega sekretarja dr. Marčič Robert, za sreske načelnike dr. Gregorin Alojzij (Logatec), dr. Tekavčič Karel (Dravograd), Brezigar Mirko (Brezice), dr. Bratina Zvonko (Ptuj), za sreske podnačelnike Pezdič Franc (Ljubljana), Mahnič Rafael (Kranj), za pristava Deu Bogomir (Logatec) in Lazar Josip (Brezice), za predstojnika mestne policije v Mariboru dr. Hacin Lovro, za polic. svetnika v Ljubljani Gerzinič Alojzij. — Pri finančni direkciji v Ljubljani sta postavljena za direktorja dr. Valjavec Ljudevit in za njegovega pomočnika Sedlar Avgust. — Odvetniško pisarno v Ljubljani je otvoril dr. Vavpetič Lado, v Ljubljano se je preselil dr. Skaberne Franjo. — Za javne beležnike so postavljeni: Kramer Rudolf (Brezice), Kenda Josip (Brdo), Hanžič Ivan (Velike Lašče), Detiček Juro (Vransko), Ušlakar Ivan (Vrhnika), Košenina Fran (Gornji Grad), Požun Hinko (Gornja Radgona), dr. Peterlin Maks, (Dolnja Lendava), dr. Ločnik Emerik (Žužemberk), dr. Jenko Mile (Kozje), Jereb Rado (Konjice), dr. Mavrer Viljko (Kostanjevica), Lovšin Anton (Kočevje), Tavzes Fran (Kranj), Završnik Hubert (Krško), dr. Prislan Fran (Laško), Mrevlje Anton (Logatec), Poznik Viktor (Lož), dr. Senčar Dušan (Ljutomer), Rant

Fran (Metlika), Demšar Gregor (Mokronog), Marinček Matija (Novo mesto), dr. Ivanšek Fran (Ormož), Sašelj Gregor (Prevalje), dr. Jereb Peter (Radeče), Pegan Alojzij (Radovljica), dr. Grobelnik Ljudevik (Ribnica), Škrabar Viktor (Rogatec), Stupica Fran (Sv. Lenart), Vimpolšek Josip (Sevnica), Kolenc Ivan (Slovenska Bistrica), dr. Kunc Rasto (Slovenjgradec), Mastnak Fran (Trebnje), Svetlič Janko (Tržič), Maležič Peter (Cerknica), Krisper Fran (Črnomelj), šink Stevo (Škofja Loka), Križan Ferdo (Šmarje pri Jelšah), Krajger Anton (Šoštanj), Galle Anton, Hafner Mato, dr. Kuhar Andrej, Pleiweiss Karel, dr. Krevl Josip (vsi v Ljubljani), Ašič Ivan, dr. Šorli Ivo, dr. Bartol Anton (vsi v Mariboru), Burger Fran, dr. Stojan Ivan (oba v Celju), Koder Anton, Jezovšek Vladimir (oba v Murski Soboti), Carli Anton, Seunig Lavoslav (oba v Ptuju). — V pokoj so stopili: predsednik viš. dež. sodišča v Ljubljani dr. Rogina Anton, direktor finančne direkcije v Ljubljani dr. Povalej Josip in pomočnik istotam Špinder Martin. — Umrli so viš. sod. svetnik v pok. Škerlj Ivan, kasac. sodnik v pok. in odvetnik Milčinski Fran, odvetnik dr. Vodusek Konrad, višji sodni svetnik v pok. Gallinger Alfonz, vladni svetnik v pok. dr. Laharnar Peter.

Umrli. Dne 24. oktobra t. l. je nenadoma umrl kasacijski sodnik v pok. in odvetnik Fran Milčinski. Naša ožja domovina in tudi mlajši pravniški rod ga poznata le kot humorista, starejšim pa bo znano, da je že v letih pred vojno kot varstveni in mladinski sodnik hodil po tistih potih, sicer ne še tako jasno določenih, ki so danes stožer mladinskega prava. Svoja izkustva v tem pogledu je razvil v svojem predavanju »Iz delovanja mladinskega sodnika«, priobčenem v Slov. Pravniku 1910, str. 97. Žal, da je bil z izbruhom vojne njegov mladinski oddelek na okrajnem sodišču v Ljubljani ukujen in s tem prekinjena kontinuiteta z delovanjem po naših novih kazenskih zakonih. Informativen je tudi njegov člančič »O narodnih pravnih običajih« (Slov. Pravnik 1914, str. 366.). V mlajših letih je bil Milčinski skozi osem let društveni knjižničar, je prvi uredil Pravnikovo knjižnico, pomagal dr. Babniku pri urejevanju gradiva za »terminologijo« ter zalagal Slov. Pravnik dolgo časa s civilnimi odločbami. Vse to mu zagotavlja trajen spomin v društvenih analih. — Par dni pred Milčinskim, dne 21. oktobra t. l. je umrl pesnik in prevajalec Anton Funtek. Ni prevajal le leposlovnih del, marveč je bil od prevrata dalje urednik Uradnega lista in je prevedel zanj vse v njem do srede leta 1930 objavljene zakone, naredbe itd., medtem tudi prve velike enote judicijalne. Funtkovo delo se mnogo razlikuje od dela prejšnjih prevajalcev. Prekaša jih po točnosti prevoda, pa tudi po kakovosti jezika; pravniki so mu večkrat očitali, da je žrtvoval na ljubo lepemu izrazu točnost. Ta očitek sicer ni bil vedno utemeljen, ker je treba priznati, da se je zdelo marsikaj netočno le zaradi tega, ker je bilo naše uho navajeno tujega, germanskega izražanja. Spoznal pa je Funtek pravilno, da gre ustvarjati novo terminologijo le v zvezi s pravniki in se je zato češče posluževal njih nasvetov. Ni mu sicer v tem vedno uspelo, vendar pa bo po smernicah, po njem postavljenih, graditi dalje. V tem so njegove zasluge za pravniško izrazoslovje nepobitne.

Dr. R. S.

Obvestitev zasebnega udeleženca o ustavitvi kazenskega postopka. Višje deželno sodišče v Ljubljani se je bavilo z vprašanjem, kdo mora obvestiti zasebnega udeleženca o tem, da je državni tožilec odstopil od pregona med pripravljalnim postopanjem, kajti obvestitev zasebnega udeleženca za dobo, ko je stopila postavitve pod obtožbo v veljavo, je točno urejena v § 219 odst. 4 k. p. in v tem stanju procesa ni več razlike med pozivedbami in preiskavo.

Ko gre za snov, ki se tiče zasebnega udeleženca, se mora iskati rešitev stavljenega vprašanja v IV. poglavju, odd. II. sodnega kazenskega postopnika, kjer urejuje zakon pravice in dolžnosti oškodovanca, ki se je pridružil kazenskemu postopanju zaradi ostvaritve svojega zasebnopravnega zahtevka (§ 6 k. p.). Postopek proti zasebnemu udeležencu za primer, da je državni tožilec odstopil od pregona, je urejen načelno zgolj v § 53 k. p. Določbe §§ 44 in 96 k. p. nimajo namena, da uredi postopek v razmerju z zasebnim udeležencem, oba govorita le o oškodovancu in nalagata državnemu tožilcu neke dolžnosti proti njemu. Pri teh določbah, ki se ne ozirajo na določbe § 53 k. p. gre očitno za neizglajeno redakcijo zakona, ki jo more odpraviti pač le zakonodaja, nikakor pa ne urejuje postopka v razmerju z zasebnim udeležencem. Za rešitev stavljenega vprašanja jih torej ni pritegniti.

V § 53 k. p. je urejen predvsem v prvem odstavku primer, da je državni tožilec zavrnil raznaniilo, ne da bi se vršilo kako postopanje na sodišču. Izraz zasebni udeleženec je tu toliko preuranjen, ker še ni bilo kazenskega postopanja, kateremu bi se mogel pridružiti, naj pa kaže na to, da mora oni, ki hoče pokreniti kazensko postopanje, že v svojem predlogu navesti vse ono, kar je potrebno, da more sodišče presoditi, ali mu gre svojstvo zasebnega udeleženca, ki edino more nastopati kot subsidijarni tožilec.

V drugem odstavku pa določa zakon, kako je postopati, če je državni tožilec med postopanjem odstopil od pregona. Najprej se vpraša, v kakšnem smislu rabi tu zakon besedo »postopanje«. O postopku govori zakon v več primerih in ne rabi tega izraza dosledno; načeloma pa rabi ta izraz, ko govori o pripravljalnem postopku (pogl. 1—14), tako za poizvedbe kakor za preiskavo, (primerjaj: §§ 1 do 6, 9—11, 14, 17, 20, 22, 23, 25, 29, 36, 41, 44¹, 50², 51, 53—57, 61, 66; 70; 92; 93; 96; 108³; 110; 129, 130, 152, 153, 161, 164, 174, 176, 200.). Tudi iz antiteze s prvim odst. § 53 k. p. se vidi, da misli zakon v drugem odst. tega paragrafa z besedo »postopek« tako na poizvedbe kakor na preiskavo. Ni torej dvoma, da velja § 53 odst. 2 k. p. tako za poizvedbe, kakor tudi za preiskave. To mnenje je podprto nadalje po besedilu 3. odst. § 53, ki izrečno omenja tudi preiskavo. S tem zaključkom določba § 108 odst. 3 k. p. ni v nasprotju, ker ta določba ne ureja postopanja, če je preiskava ustavljena na tožilčev predlog, marveč se nanaša zgolj na drugi odstavek § 108 k. p., če se preiskovalni sodnik ne strinja s tožilčevim predlogom in če ustavi preiskavo sodišče z rešitvijo (§ 11 t. 1 k. p.). To kaže že okolnost, da je v tem odstavku odrejena obvestitev tožilca, ki je v primeru prvega odstavka odveč, ko je postopanje z izjavo tožilca končano in je ustavitve po preiskovalnem sodniku zgolj poslovnorednega pomena, kakor bo to še pozneje razloženo. Končno je treba upoštevati 2. odst. zadnji stavek § 53, ki izrečno veže posledice zamude zgolj na primerno obvestilo sodišča.

Glede na vse to izreka plenarni senat višjega deželnega sodišča na prvo vprašanje nastopno mnenje: V primerih, ko je vodilo sodišče (bodisi sresko sodišče, bodisi preiskovalni sodnik) poizvedbe, obvešča zasebnega udeleženca o odstopu državnega tožilca od pregona (§ 96 k. p.) sodišče, ki je vodilo poizvedbe, prav to velja za preiskovalnega sodnika v primeru preiskave, če državni tožilec umakne svoj zahtevek za pregon ali če izreče po končani preiskavi, da ni osnove za nadaljnji pregon. (§ 108 odst. 1 k. p.)

Drugo vprašanje, ali je v primerih, da odstopi državni tožilec od pregona ali če umakne predlog na preiskavo, predhodno obvestiti zasebnega udeleženca in šele po poteku 8-dnevnega roka ustaviti postopanje ali se mora ustavitev izreči takoj, teoretično ni važno, ker taka ustavitev zasebnega udeleženca ne prejudicira, ko mu daje zakon pravico nadaljevati postopanje vkljub ustavitvi (§ 53 odst. 4 k. p.). Ustavitev postopanja vsled izjave državnega tožilca v smislu §§ 96 k. p. in 108 odst. 1 k. p. sploh ni nobena konstitutivna rešitev, marveč zgolj dejanska ugotovitev, da je sodno postopanje končano, ker ni več predloga na pregon. S tem pride do izraza zgolj akuzatorično načelo, na katerem je zgrajen naš kazenski postopek. Že iz tega bi sledilo, da postopanja ni ustaviti, dokler more nastopiti še drug od zakona za pregon upravičen tožilec. Sicer pa zakon sam v § 53 odst. 2 in 3 izrečno odreja, da ustavi sodišče kazensko postopanje šele, ko je zasebni udeleženec zamudil staviti predlog na nadaljnji pregon. Določba § 96 k. p., da mora preiskovalni sodnik ali sresko sodišče ustaviti nadaljnje posredovanje, čim izjavi državni tožilec, da ni osnove za pregon, ni nasprotno gorenji določbi, ker domneva, da ni zasebnega udeleženca, ko omenja v nadaljnjem zgolj oškodovanca. Od določb §§ 96 in 108 k. p. velja za primer, da se je oškodovanec pridružil kazenskemu postopanju, zgolj to, da je osumljenca odnosno obdolženca, če je v priporu odnosno v preiskovalnem zaporu, takoj izpustiti v prostost, čim odstopi državni tožilec od pregona, kar ustreza določbi § 119, odst. 1 k. p., da je moči odrediti in torej tudi vzdržati preiskovalni zapor zgolj na predlog državnega tožilca.

Višje deželno sodišče izreka torej na drugo vprašanje to-le mnenje: Sodišče ne ustavi kazenskega postopanja (poizvedb in preiskave) v primeru, da se mu je pridružil zasebni udeleženec takoj, ko je podal državni tožilec svojo izjavo v smislu § 96 k. p. oz. § 108 k. p. da odstopa od pregona oziroma, da ni osnove za nadaljnzi pregon, marveč šele po preteku 8-dnevnega roka, določenega v smislu § 53 k. p. za izjavo zasebnega udeleženca, da hoče nadaljevati pregon.

Vprašanje, kje mora zasebni udeleženec izjaviti po § 53 k. p., je točno rešeno v § 92 odst. 4 k. p. Po tej določbi mora zasebni udeleženec izročiti svoj zahtevek glede kaznivih dejanj, za katera je pristojno okrožno sodišče, le temu. Ko zakon ne dela razlike, ali je bil zasebni udeleženec obveščen o izjavi državnega tožilca, da odstopa od pregona, od sreskega sodišča ali od preiskovalnega sodnika, velja ta določba tudi za primer, da je vodilo poizvedbe sresko sodišče. Dosledno določbi § 92 odst. 4 omenja tudi § 95 odst. 4 k. p. zgolj preiskovalnega sodnika in govori v svojih

prvih odstavkih, ki urejajo poizvedbe, ki jih vodi sresko sodišče, zgolj o razmerju sreskega sodišča napram državnemu tožilcu. Izjemna določba § 84 odst. 2 k. p. pa tu nima mesta, ko velja zgolj za pravne leke in za ugovor zoper obtožnico.

Mnenje višjega deželnega sodišča glede tretjega vprašanja se torej glasi: Zasebni udeleženec mora predlagati nadaljevanje pregona vedno pri okrožnem sodišču, ako gre za kaznivo dejanje, ki ga sodi okrožno sodišče.

Okrajno sodišče, ki mu dojde tak predlog zasebnega udeleženca, je dolžno, da ga nemudoma predloži okrožnemu sodišču, ker je merodajen za pravočasnost predloga zgolj dan, katerega dospe predlog okrožnemu sodišču. (Opomb. uređ.: Primerjaj s tem tudi razpis min. pravde z 4. aprila 1931 št. 38713 P/1 v zbirki Pravosuda str. 18.)

Udruženje za pomorsko pravo kraljevine Jugoslavije. Ko je zasedala V. glavna skupščina kongresa Jugoslovanskih pravnikov v Dubrovniku, se je vršil tudi občni zbor Jugoslovanskega udruženja za pomorsko pravo. Kot znano, je bilo to udruženje osnovano v naši državi po prevratu z glavno nalogo, da propagira zenačenje pomorskega prava. V tem pogledu si je jugoslovansko udruženje osvojilo program anverškega »Comité maritime international«. Poleg tega ima udruženje namen, širiti poznavanje pomorskega prava, sodelovati pri kodifikaciji pomorskopravnih norm in pospeševati domače pomorstvo.

Udruženje je pod predsedstvom blagopokojnega dr. A. Verone in pod tajništvom docenta dr. J. Mogan a razvilo zelo živahno delavnost. Bilo je v stalnem stiku z omenjenim društvom v Anversu, odgovarjalo je na razna vprašanja, katera mu je ta komite pošiljal, sodelovalo je pri raznih projektih za kodifikacijo našega pomorskega prava itd. Zbog smrti predsednika dr. Verone in nekaterih sprememb v osebah drugih odbornikov je nastala potreba po izpolnitvi odbora. Na zadnjem občnem zboru je podal tajnik docent dr. Mogan o delovanju obširno poročilo, katero je bilo soglasno sprejeto. Konstituiral se je nov odbor, v katerem je prevzel predsedstvo prof. dr. Šilović, za tajnika pa je bil ponovno izbran velezaslužni docent dr. Mogan. V ostalem odboru so naši priznani strokovnjaki pomorskega prava iz vse države. O delovanju udruženja bo naš časopis stalno poročal.

Prvi shod pravnikov slovanskih držav v Bratislavi. Na dubrovniškem kongresu jugoslovanskih pravnikov je poročal glavni tajnik dr. Bařinka o shodu pravnikov slovanskih držav. Pripravljalna dela napredujejo dobro. Generalni tajnik upa, da se mu je posrečilo, dobiti referente iz vseh držav, tako da je v tem pogledu shod zasiguran. Terminološki slovarček slovanskih jezikov je v rokopisu tudi že skoro gotov. Dokončno se je določilo, da se bo vršil shod v dneh 10. in 11. septembra 1933.

